

ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)
4 iulie st. v.
16 iulie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 27

ANUL XXIX.
1893.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Un léc pentru copilăria noastră.

Conferență ținută la Ateneul din București.

(Urmare.)

Dogma păcatului din naștere ați la noi nu mai are trecere; ea se lovește în creștet cu a noastră statornică credință în nestăvilita proșpire a némului omenesc. Nu pentru că e copil, e omul vinovat. Nu pentru că e tineră, este o societate omenescă bătuită de rele și de defecte. Asemenea bóle o pot ajunge la ori-ce vârstă și (ca să ne inapoiem mai repede în cercul special, de care ați noue ací ne pasă, spre a ne întorče, đic, la noi în 1892), trebuie să recunoșcem că cele mai multe din metehnele sociale ce ni se impută, zavistia, invidia, intriga, desfrânarea, neîncrederea, nepăsarea, ușurința de minte, necumpătarea și mai câte, tóte acestea sânt tocmai din acele begeteli morale, care se lipesc și se întind ca pecinginea, numai pe sufletele incercate și hirsite în asprimile viețuirii. Copilul nu le scornește dela sine și nici că ar trece ele prin mintea sa nestatorită, decă nu le-ar vedé făptuite de cei mai în vârstă decât densusul.

Dar, pentru ca copilul să fie ferit de dênsele și pentru ca apoi omul copt, în đilnica și lunga sa luptă pentru esistență, să nu se mai molipsescă de dênsele și să nu

și le însușescă, strecurându-le chiar în propria sa fire, singurul mijloc de apărare, singurul léc de pază este o scrupulosă îngrijire pe cât ține vârstă plăpândă a copilăriei și pe cât se prelungesc anii cei mult ispitiți ai tineretelor.

DR. SILVESTRU MORARIU-ANDREEVICI.

Deci, acel léc pentru copilărie, acel adăpost sigur pentru tinerețe, în ce loc? unde? puté-vom noi óre să le găsim?

Dl Hașdëu nu ni le-a spus... Să credem noi óre, că dlui nu le cunóșce?... Acésta nu se póte!...

Dar, în séra când, cu óre-care artag, ne-a suduit amaric pe toți noi din 1892, dsale i-a plăcut numai să ne sperie și să ne osândéscă, fără chiar de a ne promite vre-o iertare a păcatelor.

...«Așá?! — ne-a đis dlui cu glas rëstit și dojenitor, — voi sünțeti toți, copii rei, nesupuși, invidioși, pîrțitori, netrebniți, desprețuitori ai meritelor superioare, pesimiști în credință, Zoliști în literatură, Schopenhauriști în filosofie!... apoi stați, mēi! să vedeți ce aveți voi să pățiți!...» — Și ne-a lăsat cu inima friptă; i-a pus chiar lăcat, pentru ca nu cumva să pëtrundă într'ênsa vre-un pic de speranță, necum de indreptare.

«Nulla speranza ci conforta mai

Non che di poso, ma di minor pena!»

cum đice divinul Dante despre acei bieți păcătoși, cari în veci sünț smăcinați de furtunele infernale.

Din norocire înse, nu trebuie să fie cineva meșter mare, ca să ne drégă inima la loc, și să ne-o deschidă, lăsând să încapă liber într'ênsa, ori-ce abilită simțire, ori-ce vrednică aspirațiune.

Destul este, spre a atinge acest scop, de a nu câtă prea sus în sfere ideale, ci de a-și aținti privirile asupra lumii noastre reale, de a le purtá numai și numai pe noi în 1892 și mai ales de a le coborî cât de jos, cât mai aprópe de pământ, până la copilașii noștri cei micșori și mărunti.

Pé ei privindu-i în față, ori-ce ar đice dl Hașdëu noi ađi în 1892, mereu prindem la viéță! Și astfel vedim, chiar în ciuda dsale, că nu sünțem noi din acele némuri nătánge, care după spusa poetului Esiod, anticul theonist al Elenilor, trăiră pe lume, în urma unei primitive vârste de aur și de fericire, «némuri de ómeni rei și pociti, uriași lăli la trup, prostaci la mînte, cari câte o sută de ani creșceau, jucându-se copilăreșce, în prēja mumei lor, iar când târđiu, ajungeau la vërst-«nicia bărbătéscă, îndată periau, sdrobiți și nimiciti de «ênsēși faptele lor necumpătate, neghióbe și nelegiuite!»

Óre, cu aceștia ne potriví dl Hașdëu, aplicând la istoria națiunii noastre sistema de cercuri cu întreita rotațiune, period theocratic, period eroic și period cultural, stabilită de napolitanul Giambattista Vico în cartea sa «La Scienza nuova?» Fie și așá!... dar cel puțin, să me ierte a-i spune că, decă din moștenirea scăpătatului nostru trecut fanariotic, au ramas nevindecate óre-care viții — nu copilăreșci ci, din contra, fórte caduce, — în societatea noastră de astăđi, la noi cei din 1892, apoi să nu uităm că tot noi sünțem ađi unicul popor din Europa contemporană, care în timp de vre-o 70 de ani, dela Tudor Vladimirescu încóce, ne-am săltat de-odată cu trei sute de ani înainte, am suit cu pași repeđi și vârtoși scara propășitoare a culturai și, dintr'o stare cu totul injosită, ne-am înălțat, ca în sbor, pe pragul civilizațiunii moderne, întemeiând, noi prin noi ênsine, a noastră deseversită neatêrnare!

Decă acestea sünț fapte de copii, apoi a copiilor e împërăția lumii!

Cât despre împërăția cerului, noi de mult șcim că a lor ea este, căci de mult Christos, invêțatorul cel mai priceput al dreptății pe pământ, a đis, cu blânda-i și înțelpta-i glăsuire: «Tot cela ce pe sine se plécă, înăl-«tă-se-va!»

«Atunci aduseră la el prunci, ca de ei să se a-«tingă; iară, vedându-i ucenicii, certară pe ei. Inse Isus, «chiamând pe ucenici, le đise: Lăsați copiii să vie cătră «mine și nu le opriti calea, că unora ca acestora este «impërăția lui Dumneđeu. Adevër đic voue; cine nu va «primi împërăția lui Dumneđeu ca copilul, acela intru «ea nu va intrá!»

Acum, spuneți-mi, rogu-ve, domnilor și dómnelor (mai ales dvóstre, dómnele mele, câte sünțeti mume), spuneți-mi pe cine să credem mai bine? Pe dl Hașdëu care, mânios, a voit să ne incredințeze că copiii sünț rei din fire? séu pe Christos, care, cu đeésca sa cuvêntare, ne-a spus că numai sufletele curate și nevinovate ca ale copiilor sünț vrednice de fericirea de veci?

Eu inse merg mai departe. Cutez să rostesc aci o părere, póte chiar nereligioasă, și admit că nici așá rei cum vré să-i facă dl Hașdëu, nici așá fără de prihană, cum ni-i recomandă Christos, nu sünț în realitate copii. Í las deci scaldându-se între aceste doue ape, și, cu o balanță de precisiune, pusă în serviciul antropologului și psihologului, ve propun să recunóșcem că copilul, în cea mai fragedă a lui vërstă, nu e nici bun, nici reu.

El este ce voim și ce șcim noi să facem dintr'ênsul. Insușirea predominantă a firei sale mlădióse, dar încă nemlădiute, este de a face ce vede făcând pe alții. El se hrăneșce cu ce-i dăm noi de mâncare; el vorbeșce limba pe care dela noi o aude; el plânge când cei din giuru-i sünț mahniti séu posomoriti, ríde când îi vede veseli și voioși. El devine reu și viclen, în mijlocul ómenilor stricați; se face milos și cu mînte priurtre cei buni și de trebă. El pururea se aseména deci cu mai marii sei, și nu aceștia invêță vitiile și mișeliile dela copii.

Unde a sărit capra, sare și éda, dar nici odată țapul nu se ia după ied!

Me mir cum dl Hașdëu, pe care de altmîntrelea îl șciu plin de cea mai delicată deferență cătră secul din care se nasc mumele, cum dl Hașdëu a putut până într'atât să se lepede de a sa obicinuită curtenie, încat să nu se gândéscă cumcă, în publicul numeros ce-l ascultă, fără indoielă trebuia să fie și mume, mume cu inime duióse, pe care dlui le-a supus, fără milă, la grele chinuri, defaimând firea dragilor copilași ai lor.

Ah! câte uri și câte blesteme, câte ochiri incrun-tate își va fi atras dlui în acea nenorocită sérá! Și cu câte dulci sărutări, depuse blajin pe fruntea pruncilor adormiti, îi vor fi resbunat blânde mume, când s'au întors pe acasă!

Acele mume și noi, toți ceștia din 1892, l'am fi lăudat fórte și i-am fi ramas adânc mulțumitori, decă dlui, în loc să clevetéscă pe nedrept în contra copiilor, ne-ar fi spus care e mijlocul, care e lécul, prin care firea clătitoare a copilului se póte injgheba în albia vir-tuților și a omeniei.

Acea albie dl Hașdëu de sigur o cunóșce. Dar dlui erá supêrat pe noi, și n'a voit să ne o spună. Ne a ponegriț copii; le-a spoit obrazul cu chinoros, ca să nu putem alege dintre noi, tot ceștia din 1892, care sünț bunii și cari reii!

(Va urmá.)

A. ODOBESCU.

Acésta este legea binefacerilor; unul trebuie să uite îndată ce a dat, celalalt trebuie să ție în totdeauna minte acea ce a primit.

Cât mi-ar plăcé . . .

Cât mi-ar plăcé să pot fi dus
 În lumea unde gânduri nu-s:
 Pe-o vale negăcită 'n sus,
 Spre codri vechi de vecinic haz,
 Să am liniște și răgaz,
 Senin în gând și 'n minte tréz,
 Să-mi caut visul dispărut,
 Când sórele plutește mut,
 Perdut.

Prin crengile verđii de fag,
 Să vęd cum stelele se trag
 Pe cerul zugrăvit cu drag,
 La umbra nopții arginții; —
 Și tu cu zimbet de copil.
 Prin frémetul de crengi să vü,
 Sglobie ca și un idil,
 C'un ris de cel mai mândru stil.
 Tiptil.

Și eu să-ți fac codrul fricos.
 Când te-aș vedé că vü, — sfios,
 Să nu-ți conturb visul frumos;
 C'un desmerdat glumeț, incet,
 Te-aș prinde blând, cu brațul drept:
 Căci mult doresc lâng' al meu pept
 Să-ți vęd de spaimă ochii-aprinși,
 Și-o vreme 'ntregă să stăm prinși
 Doi ênși.

PETRIA DELA CLUȘ.

Cușca leului.

Comedie în versuri într'un act, după Henri de Bornier.

(Urmare.)

LORDUL.

Bun motiv. Dar de nu vine? Décă bunurile tale
 Ne 'ngridite, mâni s'ar pierde?... N'ai găsi de fel cu cale
 Să le plângi?... Așá e? — Tóte, nu știu cum conduse
 Merg... ca și guvernul d'astăđi tot atât de strímb, de
 Și când caut, din căđute, să le pun iar pe picióre,
 Tu nu afli-atâta vreme: pentr'o singură scrisóre...
 reu...

NELLY (*plecând capul.*)

Ai dreptate, scump epitrop, am greșit nespun de mult...
 Inse... pentru mica-ți cértă că nu m'am grăbit s'ascult,
 O să-ți pară reu, mi-e témă, căci a dumitale-i vina.

LORDUL.

Vina mea...

NELLY.

A dumitale... când o să cunoști pricina.

(*A parte.*)

Tocmai înțelept, nu-i póte, ca să-i spui... Dar nu-i
 nimic.

Decât un điar, de sigur că va fi un reu mai mic.

(*Tare, lui.*)

Me gătiam, Milord, a scrie lui sir John, după 'nvoire,
 nse diminéța tótă mi-am trecut-o în citire.

Am găsit... din întâmplare, un volum în care sînt
 Ale unui... lord discursuri: Lord Edward... Un viu-
 avënt

Intr'o clipă me cuprinse! să le știu! — A le pricepe
 Îmi părea peste putință; nu îndrăsniam a le începe.
 Dar ce mare bucurie când vėđui c'am priceput,
 Nu cutez a đice totul, — inse, dela început
 Și pân' la sfêșit, cernut-am tot volumul prin gândire.
 Ca de față c'o problemă m'adâncisem în uimire,
 Inse propria-mi nălțare am simțit apoi curënd.
 Iar prin minte-mi o lumină ca de fulger. scăpărând,
 Me 'ndemnă să strig, mișcată: «Ce frumos e, Dómne
 mare!»

Palidă de emoțiune, ici, colo, cu glasul tare
 Declamam și, mai uimită, ascultam cum vocea mea
 Mai sonoră și mai gravă, în cetire se făcea.
 Mi se strecură în suflet o nespună mulțămire,
 Nu șcieam de ce... dar uite... me simțiam în fericire.
 Ca un copilăș ce vede jucării, me bucuram:
 Dar... mărirea elocvenței omenesci o admiram!
 Uite-aceleași vü impresii, am avut, țiu minte-odată,
 Când vėđui întâia óra marea cea nemésurată!

LORDUL (*zimbînd.*)

O! dar liniștește-ți, Nelly, căpușorul ăsta mic...
 Ori și cum, sînt fórte mândru și n'aș da pentru nimic
 Cucerirea mea de astăđi... Căci, Nelly, e-o cucerire,
 Și 'n viețá-mi pân' acuma n'am vėđut așá uimire
 Și triumf, pe cât de mare, pe-atât de neprevėđut...

NELLY.

Uite-atunci... de-ai vré... Dar lasă. Sînt nebună. Am
 cređut
 Un moment...

LORDUL.

Ce, Nelly? spune...

NELLY.

Nu...

LORDUL.

Pe-onórea mea
ori care

Ți-ar fi dorul, Nelly dragă-l implinesc; promit.

NELLY.

Ce mare

Bunătate! Uite ce e... Inse, o să ríđi... știu.

LORDUL.

Nu.

NELLY.

Milord, pretiósá-ți carte ai vėđut cât îmi plăcú.
 N'ntrecutele-ți discursuri îmi sînt dragi la nebulie;
 Dise inse, ascultate... o! cât trebuie să fie
 De-admirabile!...

LORDUL.

Copilă! Ai voi să me asculti...

O! nu cred în Londra astăđi să doréscă-acésta mulți!
 Aste șiruri de discursuri, Nelly, sînt niște morminte:
 Să lăsăm pe morți să dórmă; e, te-asigur, mai cuminte.

NELLY.

Numai o bucață, Milord... đeu, te rog...

LORDUL (*luând volumul.*)Voiești? Pri-
mesc.

Dar o să-mi pricinuéscă mult reu, Nelly; preșimțesc.

NELLY (*arătându-i o pagină.*)

Póte. — Uite-ací șfêrsitul din discursul cela 'n care
Nimiciai pe adversarii ce, de-ambiționi vulgare!
Te invinuiu pe-atuncea...

LORDUL.

Bine, bine... me 'nvoiesc...

Am promis; îmi țin cuvântul.

NELLY (*cu bucurie.*)

Scump epitrop, mulțumesc-

Inse mai întéiu puțină punere în scenă, óre
Ar strică?

(*Aședă pe Edward la mijlocul mesei.*)

Ací, la mijloc, oratorul în picioré.

Și ací acéstă cêșcă ține locul de pahar...

Oratorii toți dintr'ensul sorb al elocvenței dar.

(*Rênduind un fotoliu la stânga mesei*)

Ăst fotoliu e banca opozițiunei...

(*Punênd ceainicul în mijloc pe un scaun.*)

Ceainic,

Tu ești centrul, indoielnic, nepasionat, netrainic
În afectiuni...

(*Punênd un fotoliu în drépta.*)

Aicea sânt amicii devotați...

Cari-admiră totdeauna: ei sânt des recompensați...

LORDUL (*ridênd.*)

Pentru toți ministrii, dênșii sânt oglinđi măgulitoare...

NELLY (*stând în fotoliul din drépta.*)

Domnule ministru, ține, oglindește-te... Nu-s óre
Dintre ei?...

LORDUL.

O! scumpă Nelly cât de mult îți mulțămesc.

Risu-ți este-așá de dulce, spiritu-ți copilăresc

Are 'n el atáta farmec în drăguța-i viclenie,

Cá, în loc să me 'ntristeze, îmi produce bucurie.

NELLY.

M'așteptam, ce cređi? Acuma, poți avêntul a-ți lua.

Ai guvernului prieteni strașnic vor aplaudá.

LORDUL (*citește întéiu zimbînd, apoi cu animație.*)

«Eu ambițios, eu? fie. Ve declar atuncea dară,
«Cá ambițiunea-mi este și va fi de-o viță rară!...
«Pururea mi-ajunse stimá ómenilor nepátați
«Și puternici, de mulțime cu disprețu 'ntimpinați».

NELLY (*aplaudând.*)

Bravo! Bine!

LORDUL.

«Dar aceea ce-ambiționez mai tare,

«E disprețul unor ómeni ațîțați de urá mare;

«Ei, de poporalitate iubitori nerușinați,

«Insultându-me pe mine, sânt deplin incredințați

«Cá me supêrá...»

(*Nelly aplaudă viu.*)

«Ăști ómeni, gata, lingușind, se plécá

«Lui Kromwel și gata 'n urmă și lui Carol sluj să facá,

«Gata a mușcă piciorul ce l'au sárutat zimbînd;

«Ăști mișei ce-adórá đilnic ori ce sóre resáring,

«Prin nemernicîi triumfá. Da, insulta lor îmi place

«Ca un glas prieten care catá glorie a-mi face;

«Da, îmi place mult disprețul rod al mișeliei lor!»

NELLY (*amenințând cu degetul fotoliul stâng.*)

Ci tăceți colo pe banca opozițiunei!

LORDUL.

... «Dor»

«Al ambițiunei mele, o plăcere-a mea intimá

«Este iar, ca totdeauna mie, propria mea stimá

«Să pot să mi-o dau eu singur. Totdeauna Dumneđu

«Ca lăuntricá mândrie pune doruri ca al meu

«Intr'un suflet ce se simte mai presus d'ori ce vulgare

«Intrigi și batjocuri! — Dulce-i, când ai ferma 'ncre-

dintare,

«Cá te porți cinstit și țerii credincios, în tóte demn

«De-al ei nume. Dulce este, când un intim glas solemn,

«Îți șoptește despre jertfa unei vremi ispititoare

«De plăceri și tinerețe, pentr'o viéță sdrobotóre

«Numa 'n luptel... Dulce este, să păstrezi, dintr'un trecut,

«La sfêrsitul existenței austere ce-ai avut,

«Dorul fericirei scumpe de-a muri chiar pentru țêrá!»

NELLY (*ridicându-se.*)

Ce măreț ești, scump epitrop! O! ce elocvență rará!

Ce aplause, de sigur, culegeai! Câte priviri

Străluciau-adânc mișcate!...

LORDUL (*cu amărăciune.*)

Nestatornice simțiri!

Doue đile dup'acéstá incetam d'a fi ministrul...

Intriga!...

NELLY.

Ei, ce însemná aeru-ți așá sinistrul!

De ce-ți pare reu atáta de ceva ce nu-i pierdut?

N'o să-ți fie reintórse și onoruri ce-ai avut,

Și putere? Nu te teme. Chiar ací 'n singurătate!

Te-o câtá...

NELLY.

Când óre, Nelly? — Hei, în blânda-ți sim-

plitate

Nu șcii cât e de grozavá o cădere din guvern!

O! tu nu șcii câte lupte, chin mai reu ca cel etern,

Trebuie, ca să recapeți rangul ce-ai pierdut. — Copilá,

Nu poți și mahnirea crudá ce cuprinde făr' de milá

Inima, atâd de largá mai întéiu, cá se putea

Să cuprindá lumea 'ntrégá cu simțirile din ea;

Și vas gol ajuns în urmă, cufundat în grea uitare,

Vas ce mai păstrézá încă remáșițele amare

A tot ce-l umplea odatá!...

NELLY.

O! milord, 'me 'nspáimântezi

Cu decepția cu care din adâncu-ți cuvintezi.

Și eu m'am rugat din suflet pentru liniștea din care

Ai nevoie. Astfel dará glorie, renume mare

Nu-s nimic decât otravá? Geniul este dușman

Fericirei? Cum? d'oparte lași al liniștei liman

Și familie, și casá, și pe mama, și pe mine

Care-ți sânt ca o copilá... și prieteni, — pentru cine?

Pentru dumneata iubirea ce-ți păstrám nu e nimic?

Noi ce te iubim din suflet, nu sântem măcar un pic?

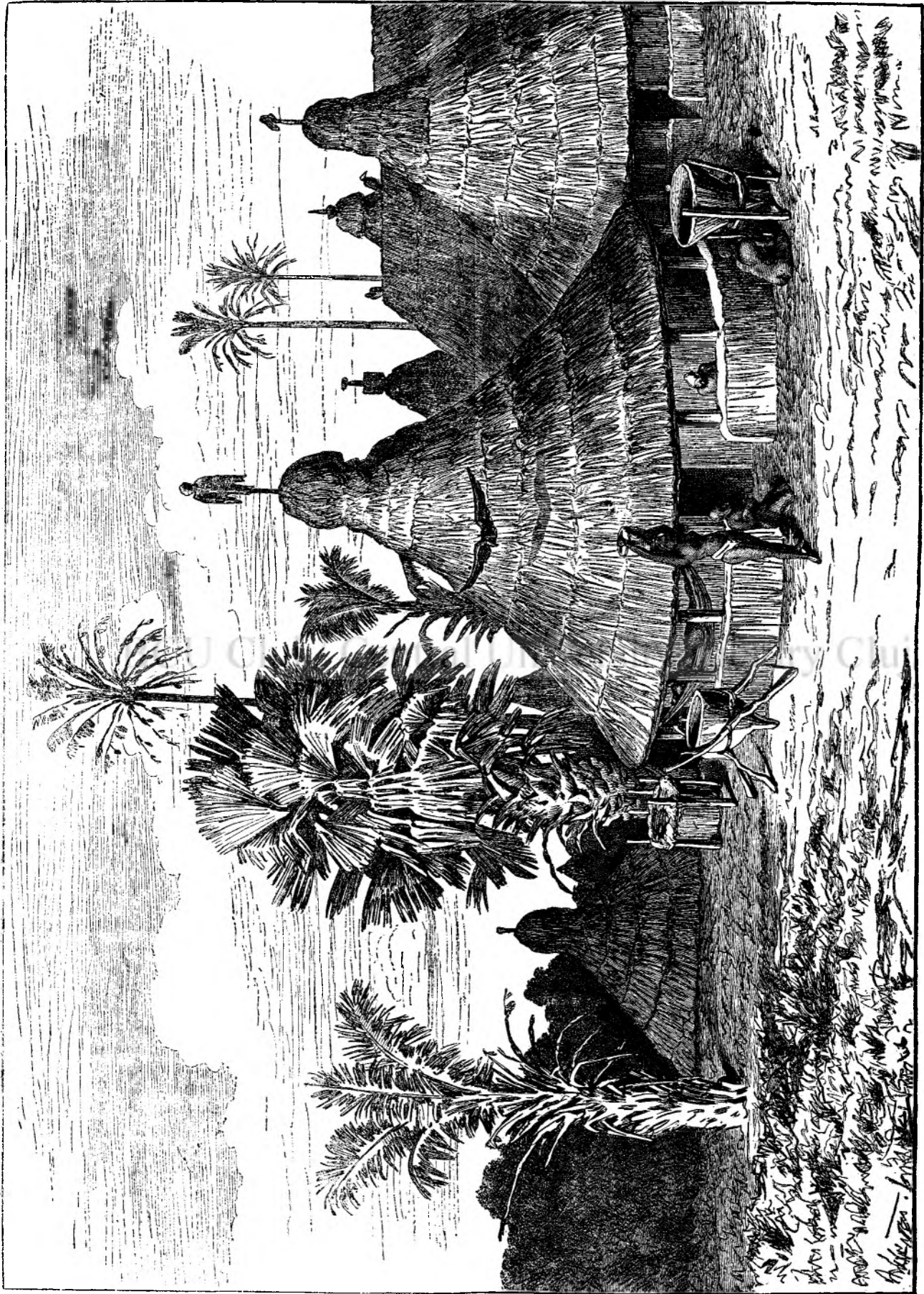
(*Va urmă.*)

RADULESCU-NIGER.

Décá arta filosofului este de a da o direcțiune
opiniunilor, arta ambițiosului este de a le urmă.

*

Satisfacerea urei e mai dulce, ca aceea a amorului.

Indigeni in Giunea nouă.

Biletul de operă.

Schiță de B... d.

In 16 aprilie 1847 s'au reprezentat în Paris pentru prima dată opera «Profetul» a lui Meyerbeer și imbulzela publicului era așa de mare, încât pentru biletele de intrare se cereau și se și plătiră cele mai neaudite prețuri. Așa se vîndură locuri singuratiche în loge cu 700 până la 800 franci. În privința aceasta se istorisesc o mulțime de nerođii, pe care le făcură maniacii de operă, ca să-și câștige un bilet. Cea mai mare nerođie o-a făcut înse cu acesta ocaziune un rus.

De obicei sînt englezii eroii unor asemenea aventuri, de astădată a fost înse un moscovit însetat de mucică, care după ce a reușit nu fără trudă să obțină dela țar permisiunea pentru o călătorie la Franța, a plecat ca și în sbor cu poște de curier espres dela St. Petersburg. Înse cu totă grăbirea sa fără pauze, cu care călătorii el și nopte și în butul splendidelor bacșișuri, pe care le împărția postilionilor și poștarilor, numai ca să-și accelereze călătoria, totuș nu i-a succes să ajungă mai curînd la Paris, decît tocmai în ziua primei reprezentațiuni a «Profetului» cam pe la șese ore s'era. La șese și jumătate rusul nostru se află deja în porticul operei celei mari. Dar el avu desamăgirea de a fi venit prea tîrdu! Prea tîrdu pentru de a pute căpeta cu ori ce preț un bilet. Chiar samsarii de bilete și le vînduseră pe ale lor cu prețuri enorme.

Iubitorul de artă rus era în cea mai mare desperare. Pentru el era foarte deprimător sentimentul de a fi parcurs sute de miluri cu o iuțelă nebună și totuș înședar.

Decis a încercă toate mijlocele, el se adresă cătră un domn, care mai fericit ca el, voiă tocmai să intre în galeria logelor.

— Domnul meu, — i dișe el, — dta ai un bilet?

— Da, dl meu?

— Voiești să mi-l dai mie?

— Visezi, dl meu?

— Îți dau 500 franci pentru el; ba îți dau ori-cât îmi vei cere.

Aruncându-i preste umăr o privire desprețuitoare, posesorul demn de invidiat al biletului își urmă calea înainte, fără a mai dișe un singur cuvînt.

— Are dreptate să me tracteze astfel, — își dișe rusul, — cum mi-am și putut numai inchipui, ca un om, care e odată în posesiunea unui bilet pentru prima reprezentare a «Profetului» să fie atît de neghiob, ca apoi să-l vîndă altuia, fie chiar cu ori-ce preț.

Pe cînd el era ocupat cu reflecșiunile acestea, simți o apăsătură lină pe busunarul stîng al vestei sale; puternica lui mîna dréptă se îndreptă iute într'acolo și prinse încă la timp o mîna străină, care tocmai era să-i fure ciasornicul.

Pungașul se încercă în van să scape, pentru că rusul avea o mîna ca de fier și-l ținea pe miserabilul fără pardon.

— Resistența ta e zădarnică, — strigă el, — am să te dau pe mîna poliției.

Pungașul se convinse curînd, că aci ori-ce rezistență era zădarnică și-și luă refugiu la implorare. — Ai milă cu mine! Cruță pe un nefericit, pe care numai miseria — se rugă el cu voce șoptitoare și lamentătoare.

— Fie, — dișe rusul, căruia îi fulgeră o idee, — voesc să te pardonez, înse numai cu condițiunea, ca tu să-mi procuri un bilet pentru opera de aci.

— Aș face-o cu plăcere, — răspuse pungașul, — dar eu nu am!

— Ce te împiedecă acesta? Aveai tu ore un ciasornic până ce nu ți-ai intins degetele după al meu? — Ei bine, folosește-te de acelaș mijloc, pentru ca să capeti un bilet de operă, dar cu mai multă îndemănare!

— Cum, dta voiești, ca eu să fur un bilet?

— Da! Tu vei escamotă celui mai de aproape vizitator de teatru biletul seu de intrare și eu îți voi plăti pentru ostenela și îndemănarea ta 500 franci, sub condițiune înse, ca deodată cu biletul să știi să-mi spui și numele și adresa persoanei dela care l'ai instrăinat.

— Cinci sute de franci! — repetă pungașul. Merită a face încercarea; contele seu principele meu, voi justifică increderea dtaie onorică, te rog numai, să ai răbdare de cinci minute.

— La lucru deci! Te-ai arătat foarte neindemănat. E treaba ta acum să-ți reabilitezi renumele.

Și într'adevăr pungașul nu se desmiinți; pentru că încă nu trecuseră cele cinci minute și rusul era în posesiunea mult doritului bilet și a unui mic portofoliu, în care se aflau biletele de vizită ale nefericitului, care prin puterile unite ale unui rus entusiast de musică și a unui pungaș parisian a pierdut plăcerea acelei seri de operă.

Rusul plăti pungașului cei 500 franci promiși și se grăbi a-și lua locul în teatru.

În dimineața următoare el adresă victimei sale următorul bilet de corespondență:

«Domnul meu! Mi-a succes ieri a-mi procură biletul dtaie de operă; me simt înse cu mult mai îndatorat a-ți mulțami pentru plăcerea pe care o-am gustat prin dta, decît să nu me încerc a-ți recompensă pierderea de bani ce o-ai suferit. Pentru că știu, că pentru acea reprezentare locurile s'au vîndut foarte scump și că e prea posibil ca dta să fi plătit pentru biletul dtaie 25 de louisiori, îți trimit deci în alăturare această sumă și totodată te rog, ca pe de-asupra să binevoiești a te folosi de aculșul bilet pentru a doua reprezentare a «Profetului». De altcum, te mai rog, să nu-ți dai nici o ostenelă ca să afli numele meu. Cînd vei primi această scrisore, voi fi iarăș departe de Paris.

Al dtaie

Necunoscut.

Comunicată de

CAMIL B...

Maxime și aforisme.

Bărbatul își rîde de iluziunile pierdute — femeia le deplînge. — Un om care nu are nici o idee încă tot nu e așa de uricios, ca un om, care are numai o singură idee.

Hieronymus Lorm.

Sînt adâncimi ale durerii, în care speranța nu poate ancoră. — Interes foarte viu se trădează adesea numai prin indiferență prea bine fățărîtă.

W.

Cel ce a vîdut Italia nu poate ajunge a fi de tot nefericit.

F. M. Moltke.

Imitarea e spiritul celor lipsiți de spirit, genul imbecilității.

Ludassy.

Sărutarea e o poezie ilustrată și cel mai frumos compliment. — Pentru erorea fiecărui om mare se află un lingusitor, pentru calitatea eminentă a unui om mic un calumniator.

H. E.

Pentru cel tare nu există o tortură mai infernală, decît a nu-ș pute desvoltă forța sa.

A. Amann.

Traduse de

CAMIL B...

SALON.

Bunica.

O vede ca prin vis.

O vede limpede, așa cum eră. Naltă, uscățivă, cu părul creț și alb, cu ochii căprui, cu gura strînsă și cu buza de sus crestată, in dinți de peptene, dela nas in jos. Cum deschidea pörta, îi săriam înainte.

Ea băgă binisor mîna in sîn și îmi dîcea:

— Ghici...

— Alune!

— Nu.

— Stafide!

— Nu.

— Năut!

— Nu.

— Turtă-dulce!

— Nu.

Și până nu ghiciam, nu scotea mîna din sîn.

Și totdauna sînul ei eră plin.

Îi sărutam mîna.

Ea îmi da părul in sus și me sărută pe frunte.

Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinei.

Ea își infîșea furca, cu caerul de in, in brîu, și începea să tragă și să răsucască un fir lung și subțire; eu me culcam pe spate și lăsam a lene capul in pöla ei.

Fusul sfîrșia pe la urechi și me uitam la cer, printre frunzele dudului, și mi se părea că de sus are să cadă o plöe albastră.

— Ei, acum, ce mai vrei? îmi dîcea bunica.

Surșul ei me gädilă in creșcetul capului.

— Să spui...

Și nici odată nu isprăvia basmul.

In glasul ei dulce și slab me legănam; genele mi se prindeau și adormiam; une-ori tresăriam ș-o întrebam câte cova, ea începea să spuie și eu visam înainte.

— A fost odată un împărat mare, mare...

— Cât de mare?

— Mare de tot. Și iubiă pe împărătesa lui ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea reu, îi părea reu că nu avea copii...

— Bunico, e reu să n'ai copii?

— Fireșce că e reu. Casa omului fără copii e casă pustie.

— Bunico, dar eu n'am copii și nu-mi pare reu.

Ea lăsă fusul, rîdea, îmi desfăcea părul cărlionțat in douie părți și me sărută in creșcetul capului.

Câte o frunză se desprindea din ramuri și cădea legănându-se. Eu me luam cu ochii după ea și dîceam:

— Spune, bunico, spune.

Și așa, îi părea grozav de reu că nu are copii.

Și... nu mai putea de părere de reu că nu are copii. Într'o dî veni la el un moș bătrân bătrân, cât își tiră barba pe jos de bătrân și de cocoșat ce eră. Și eră mic, mic de tot...

— Cât eră de mic?

— Pöte să fi fost, așa, ca tine.

— Va să dîcă nu eră mic, mic de tot...

— Eră mic, da nu așa de tot, de tot mic. Și cum veni, îi dîse: Măria ta ai doi meri in grădină, unul lângă altul, că nu șcii care sînt ramurile unuia și care sînt

ale altuia; și când infloresc nu șcii cari sînt florile unuia și cari sînt ale altuia; și aști doi meri infrunđesc, infloresc, se scutură și mere nu fac. Măria ta, să șcii că atunci când or legă rod, acești doi meri, împărătesa o să remăe grea și o să nască un cocon cu totul de aur... Piticul se duse și împăratul alergă in grădină și căută peste tot locul până dete peste cei doi meri. Merii se scuturaseră de flöre, că sub ei par' că ninsese, dar rod nu legaseră.

— De ce nu legau rod, bunico?

— Șciu eu... Dumneđu șcie.

Eră așa de cald, așa de bine in pöla bunichii... și o adiere incetinică îmi recoriă fruntea... și norii albi alunecănd pe cerul albastru me ameiău, și inchideam ochii.

Ea spunea, spunea înainte, mulgënd repede și ușurel firul lung din caerul de in.

— Și se gändi împăratul, ce să facă, ce să drégă, ca merii să facă mere. Unii îl sfātuiau să-i ude merou; și i-a udat merou; alții dîceau să le dea mai mult söre; și împăratul a tăiat, toți pomii de giur impregiur, și le-a dat söre de diminęta până sęra. Și merii infloriau in fite-ce sęptemăna și se scuturau, și rod nu legau. Într'o dî veni la împărat o babă bătrână, bătrână, și sbărcită, ca mine de sbărcită, și mică, mică, ca tine de mică...

— Ca moșu de mică?

— Da ca moșu...

— Atunci nu eră mică de tot...

— Așa mică de tot, de tot, nu eră. Și dîce împăratului: Măria ta, până n'oi mulge un urciör de lapte dela đina florilor ce dörme dincolo de valea plängerei, într'o câmpie de mușutel și mărgăritărel, și n'oi udă merii cu laptele ei, merii nu legă ródă. Dar să te păzești, măria ta, că indată ce te-or simți florile, încep să se mișce, să se bată, și multe se aplęcă pe obrajii ei, și ea se deștęptă, că dörme mai ușor ca o pasere, și vai de cel ce l'o vedé, că-l preface, după cum o apucă-o tönele, in buruiănă puciosă sęu in flöre mirositoare, dar d'acolo nu se mai mișcă...

— Dar ce, ai adormit, flăcăul mamei?

Tresărü.

— A nu... șciu unde ești, la-a-a... đina florilor! Auđisem prin vis, ce bine-mi părea că nu me prindea bunica.

Pleöpele-mi cădeau încărcate de lene, de somn, de mulțumire. Și me simțiam ușor, ca un fulg plutind pe o apă care curge incet, incetinel, incetișör...

Și bunica spunea, spunea înainte, și fusul sfēr, sfēr, pe la urechi, ca un bondar, ca o lăcustă, ca acele cantece ale buruenilor in care adormisem de atâtea ori.

— Și împăratul a încălecat pe calul cel mai bun...

— Cel mai bun... îngănam eu, de frică ca să nu me fure somnul.

— ... ș-a luat o desagă cu merinde și a plecat...

— ... și a plecat...

— Și s'a dus, s'a dus, s'a dus...

— ... s'a dus, s'a dus...

— Până a dat de o pădure mare și intunecösă...

— ... intunecösă...

— ... de unde nu se vede prin ea. Și acolo și-a legat calul d'un stejar bătrân, și-a pus desagele căpëtęiu și a inchis ochii ca să se odihnescă. Și pasămi-te pădurea cantă și vorbiă, că eră fermecată; și, cum îi adu-

cea șopte și cântece de departe, de departe, de pe unde ea eră ca un fum, împăratul adormi, și dormi și dormi...

Când m'am deșteptat, bunica isprăvise caerul.
Dar basmul?

Cu capul în pólă bunichii nici-odată n'am putut ascultá un basm întreg.

Avea o pólă fermecatá și un glas și un fus care me furau pe nesimțite, și adormiam fericit sub privirile și zîmbetul ei.

DELA VRANCEA.

Dr. Silvestru Morariu-Andreevici.

Precum anunțarăm, marți la 29 (11 iulie,) în ziua de St. Petru și Pavel s'a petrecut la Cernăuți o mare serbătoare bisericească. S'a serbat jubileul de 50 de ani al preoției Pr. Sale părintelui arhiepiscop și mitropolit dr. Silvestru Morar-Andreevici.

Din incidentul acesta, spre a da expresiune și din partea noastră de participarea la bucuria generală, reproducem în fruntea foii noastre de acuma portretul ilustrului jubilar, adaugându-i numai câteva schițe biografice.

Em. Sa Silvestru (Samuil) Morar-Andreevici s'a născut la 14 novembre 1818 în comuna Mitocanul-Dragomirnei din Bucovina. A studiat la Cernăuți gimnasiul și teologia, la 1843 s'a însurat și a funcționat 20 de ani ca preot în Ceahor lângă Cernăuți. Murindu-i soția, la 1862 a fost numit referendar al consistoriului, unde prin luptele sale pentru români a atras simpatia și stima acestora.

După Hackman urmară doi episcopi bătrâni, Bendela și Blajevici, sub cari tot el conduse diecesa, în sfârșit la 1880 fu numit arhiepiscop și mitropolit, ilustrându-se și pe cariera literară.

Are un fiu, angloiat la Cernăuți.

Indigeni în Guinea nouă.

Nici acuma nu cunoșcem încă Africa-de-mijloc. Esploratorii au cutrierat în adins numai malurile mării; civilizația n'a pătruns în lăuntru al acestei părți a lumii.

Se dice că 'n lăuntru al ei se află mai cu sémă niște deșerturi și locuri mocirlose, unde omul abia pôte să pătrundă.

Între Senagambia și Guinea-de-jos este un litoral, care în limba indigenilor se numește Ovankarek. Francezii, cari ocupară litoralul acela, i-a dat numele de Guinea nouă.

Păduri seculare, vegetațiune bogată, bălți și mocirle multe, iată ce se află în această provincă, unde nu poți pătrunde decât numai prin niște râuri.

Locuitorii indigeni, precum arată și ilustrațiunea noastră a doua, locuiesc în niște colibe gătite cu oșcare gust, cari mai totdeauna au forma de semicerc.

Ómenii au colór ea brună-roșie, vestminte nu prea pórta și sînt lenioși, căci pământul e fôrte roditor și nu cere lucru mult.

Femeia frumosă caută să se facă deșteptă, pentru că are prea multe rivale între cele urite. (Arab.)

*

Desculțul viséză numai ghete. (Chinez.)

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri literare și științifice. *Dr. Gr. G. Tocilescu* va reprezenta România la congresul de arheologie din Londra, care se va deschide la 1 august. — *Dr. Bonifaciu Florescu* a început să publice la București un șir de «Studii literare», care vor apăre în broșure săptămânale. — *Dr. Th. D. Speranța* a plecat la Paris, unde va continua cercetările sale asupra invățământului normal. — *Dr. V. A. Urechia* la Sinaia arangéză pentru tipar un volum nou din Istoria Românilor.

Un nou volum de Eminescu. Dilele trecute a apărut la Iași în editura librăriei Șaraga, un mic volum intitulat: «Hayette și Mihail Eminescu, scrisori către Cornelia Emilian și către fiica sa Cornelia». Precum arată titlul, broșura conține scrisorile poetului adresate dnei și dșorei Emilian. Aceste scrisori au un caracter particular și n'au fost destinate publicității. Ele s'au scris pe timpul bólei lui, când un comitet de dame din Iași adună și trimitea ajutóre lui Eminescu; căci casierele acelui comitet au fost tocmai damele numite. Prin scrisori densus își exprimă mulțumirile și totodată se constată, că poesia «Recunoștința» a lui Eminescu a fost adresată dșorei Cornelia Emilian. Afară de aceste broșura mai ofere o mulțime de informațiuni relativ la starea sufletescă a nefericitului poet și relativ la părerea lui despre unii așa numiți prieteni ai lui.

Cura de apă de preotul Kneipp. Din această publicațiune, pe care o anunțarăm în nr. trecut, mai primirăm câteva broșure. Lectura lor este cât se pôte de interesantă, căci dă instrucțiuni la întrebuițarea apei reci; spune când și cum are să se aplice asupra corpului întreg séu numai asupra unei părți. Este fôrte interesantă cura ce se face prin umblarea în zăpadă. În privința asta autorul citeză doue casuri și dice: O persoană suferia de mulți ani de degerări, cari se umflau, coceau și-i pricinuiau dureri mari. În primele zile de tómnă începú, după sfatul nostru, să facă plimbări prin zăpadă, le repetă de mai multe ori și se vindecă cu desevêșire de bóla ce avea. Acum, nu de mult, a venit la noi o fată de 17 ani plângându-se de dureri violente de dinți. «Dacă te-ai plimbă cinci minute prin zăpada căduță de curênd, — i-am respuns — ți-ar trece durerea imediat». Ea ne-a urmat sfatul îndată: alergă în grădină și peste dece minute se întorse strigând veselă că durerea-i trecuse cu desevêșire. Nici odată plimbarea prin zăpadă nu trebuie să se facă, decât corpul întreg nu e cald. Cei friguroși să caute înteu prin muncă séu esercițiu să-și aducă corpul în stare de căldură normală. Persónele cari suferă de asudarea picioarelor, de picioare deschise, degerături sparte séu cópte, se înțelege că nu pot să practice plimbarea prin zăpadă până nu vor încercá să se vindece mai înteu în alt chip (veți: Baia de picioare séu Aburul pentru picioare.) Broșurele sînt intercalate prin niște ilustrațiuni explicative. Se pôte comandá prin editura Ignatz Hertz în București. Prețul unei broșuri 15 bani, (8 cr.)

Cărți noue. *Introducere în științele naturale*, pentru usul clasei 1 gimnasiale și liceale și a școlilor secundare de fete, de dr. Dimitrie Negrean, profesor la universitatea din București, după Alf. Berger, a apărut la București. — *Dicționar portativ latin-român și român-latin*, în usul școlilor secundare, de Al. Viciu, profesor în Blaș, a apărut acolo.

Diare noue. *Independentul*, un nou diar săptămána, a apărut la Craiova. — *Rumänische Correspondenz* se numește un diar, care a apărut la București în limba

germană și va eși în fiecare săptămână pentru informarea diarelor din străinătate.

Un pictor român. Dl Grigore Romano, de origine din Bărlad, bursier al statului român, a terminat cu succesul cel mai strălucit studiile sale de pictură la Academia de belle-arte din Florența. La examenul din urmă, dânsul a eșit cel dintâu și a fost lăudat în fața tuturor elevilor.

Numer festiv. Din incidentul jubileului de 50 de ani al preoției Pr. Sf. Sale părintelui arhiepiscop și mitropolit dr. Silvestru Morariu-Andreevici, redacția «Gazetei Bucovinei» a scos un numer festiv, care în frunte publică portretul jubilarului în ornat bisericesc, apoi două ilustrațiuni dintre care una infățișează catedrala din Cernăuți, cealaltă reședința arhiepiscopescă de acolo. În acest numer festiv au scris dnii: G. Bogdan-Duica, dr. I. G. Sbiera, S. Fl. Marian, dr. Emilian Voiuțchi, dr. D. Onciul, Juvenal Stefaneli, V. Bumbac, C. Morariu, D. Dan, D. O. Olinescu, Art. Berariu, Elena Voronca, Calistr. Coca, Const. Hormuzachi, Eug. Maximovici și A. Procopean-Popovici.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri teatrale. Dna *Aristița Romanescu* a fost numită profesora de dicțiune la conservatorul din București, având o clasă numai de domnișore. — *Dl Const. Nottara* a fost numit în aceeași calitate asemenea la conservatorul de declamație. — *Tinerul cimbalist Iancu Sibiiian Galușcă*, elev al conservatorului de muzică din Budapesta, a dat joi concert la Brașov.

Opere române la Cernăuți. Trupa română de opere din Craiova, care joci acum la Cernăuți, a reprezentat luni opereta națională «Păunașul codrilor», iar marți o altă piesă originală intitulată «Orfanul din Dorna» care se petrece în Bucovina. Mercuri s'a dat în beneficiul artiștilor Anestin și Tănăsescu frumoasa operă «Vădătorul de paseri».

Concert la Alba-Iulia. Seminaristii români din Sibiu vor da astăzi duminică la 4/16 iulie concert la Alba-Iulia, în sala otelului «La sora». Venitul curat este destinat comunei parohiale Totoi, pentru zidirea bisericii. Programa: 1. «Iată ziua triumfală», cor de W. Humpel. 2. a) «Nóptea», cor după o melodie franceză; b) «Din depărtare», cor de Vorobchievici. 3. «Mugur mugurel», solo pentru voce de bass și acompaniament de pian, de G. Dima. 4. a) «Cântec Sicilian», cor de C. Porumbescu; b) «Când isvorul lin suspină», cor de Zanger. 5. «Vorrei mori», cântec italian pentru voce de bass și acompaniament, de P. Tosti. 6. «Hora ploia», cor de G. Dima. 7. «El R'ba», cântec arabesc pentru cor și solo-tenor de Eus. Mandiceschy. 8. a) «Nor de vijelie», pentru o voce de bass, de W. Humpel; b) «Mândruțita dela munte», bass-solo, de G. M. Stefanescu. 9. a) «Somnorose pășerele», cor de T. de Flondor (cu solo de bas.); b) «Sânt Român!» cor de W. Humpel.

Corul vocal român din Cacova lângă Oravița a dat în seara de St. Petru, la 29 iunie (11 iulie) o producțiune teatrală în localul școlii române din Socolariu. S'a jucat piesa «Lipitorile Satelor» comedie-dramă în 3 acte și 2 tablouri de V. Alecsandri. În piesă a jucat: A. Blagoe, I. Nedelcu, P. Tămaș, I. Ciorogariu, F. Firca, I. Ciorman, I. Cioloca, I. Oprian, G. Treicu, V. Bordan, P. Golia, P. Mința, M. Saiu. După producțiune a urmat dansul.

Tinerimea studioasă de pe Valea-Almașului va da duminică la 11/23 iulie o producțiune musicală-teatrală în comuna Hida. Venitul curat este destinat în folosul fundațiunii «Petru Roșca». Programa: 1. «Coroana cufundată», cor de bărbați de H. Bönicke. 2. «Pétra din casă», comedie cu cântece în un act, de V. Alecsandri. 3. «Sânt vânător», cor de bărbați. 4. «Cinel-cinel», comedie cu cântece în un act de V. Alecsandri.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Știri bisericesti și școlare. Rds. D. Teodor Kóváry, prepositul capitulului gr. c. din Oradea-mare, la 3 septembrie va serba jubileul de 50 ani al preoției sale; jubileul se va celebra în capela dela Stâna-de-vale. — *Dl I. Arion*, secretar general la ministerul de culte al României, au petrecut, dimpreună cu dna soție, zilele aceste la Arad, unde a vizitat institutele de cultură românești.

Jubileul mitropolitului Silvestru Morariu-Andreevici s'a serbat la Cernăuți marți în ziua de St. Petru și Pavel, cu totă solemnitatea și, conform programului pe care l'am publicat și noi. Serbările au fost conduse de un comitet, în frunte cu caval. dr. Ioan de Zotta. Luni seara s'a ținut vecernie cu litie în biserica seminarială. Marți dimineața serviciu dumnezeesc în biserica st. Paraschiva. La 11 ore plecare în corpore a a patronilor bisericii, a clerului, a eparchioților și altor deputațiuni la reședința mitropolitană. La 12 ore aducerea felicitărilor omagiale arhiepiscopului și mitropolitului și predarea adresei din partea diecesanilor. Publicarea deciziei de a înființa fundațiunea «Mitropolitul Silvestru» pentru ajutorarea copiilor de școală de confesiunea ortodoxă orientală, care se va forma din contribuțiile benevole ale diecesanilor.

Darurile noue ale episcopului Pavel Preosf. Sa episcopul Mihail Pavel al Orăzii-mari și în anul acesta a ajutat cu 6000 fl. pe preoții diecesani mai săraci; acest ajutor s'a împărțit între 60 de preoți, dându-se fiecăruia câte 100 fl. Împărțirea s'a făcut la începutul acestei luni. Abia s'a știut acesta în diecesă, generosul arhieru a venit cu un dar nou: în cea din urmă ședință a consistoriului, a depus la mâinile capitulului 29,000 fl., ca adaus la fondul Pavelian merit pentru spriginirea intereselor culturale ale diecesei. Astfel fondul Pavelian s'a urcat la 480,000 fl. Un nou titlu acesta la stima generală.

Școala română de fete din Oradea-mare. Se știe, că încă la anul 1881 s'a constituit în Oradea-mare o societate cu scopul d'a înființa în centrul comitatului Biharia o școală română de fete. Comitetul a și lucrat câțiva ani cu spor, adunând un capital de aproape 4000 fl.; în timpul din urmă inactivitatea sa a lăncedit. Marți s'a ținut în cauza acesta în Oradea-mare o conferință prealabilă, cu scopul de a pune societatea iarăș în mișcare mai spornică. La acesta conferință, sub presiunea Rds. d. preposit Teodor Kóváry, au luat parte dnii Iosif Roman, Nicolae Zigre, Ioan Pop, dr. Dimitrie Kiss, dr. Ioan Buna, dr. Coriolan Pop și Iosif Vulcan. S'a vorbit despre reconstruirea comitetului, care nu mai e complet, căci unii s'au depărtat și s'au propus persoanele care ar fi se alegă. Totodată s'a constatat, că în toamna acesta trebuie să se țină o adunare generală. Joi comitetul a ținut ședință sub presiunea Rds. D. preposit Teodor Kóváry, luând parte dnii Iosif Nestor, Nicolae Zigre, dr. Dim. Kiss și Iosif Vulcan. Cu asta oca-

siune, cassarul Nic. Zigre a raportat despre starea cassei și anume despre banii incassati. Conform acestui raport, societatea are la institutul «Victoria» din Arad 1960 fl. 52 cr. și interesele dela 1 ianuarie an. c.; la Cassa de economii bihorână din Oradea-mare 1172 fl. 54, cu interesele dela 1 iulie c.; cu alt libel, tot acolo, 80 fl. și interesele dela 10 ian. 1877; la Cassa de economii oradană 824 fl. 36 cr. și interesele dela 1 iulie c., cu totul un capital de 4037 fl. 42 cr., afară de alte obligațiuni și pretensiuni a căror valoare se urcă peste 2000 fl. Societatea va ține în luna lui octombrie adunare generală în Oradea-mare.

Studenții universitari ieșeni au ținut în săptămâna trecută o întrunire în localul universității, luând parte și o delegațiune a studenților universitari din București. Adunarea a rectificat moțiunea votată la 14 iunie și a hotărât o acțiune comună cu studenții bucușeni în mișcarea națională pentru unitatea culturală a tuturor românilor și a ales o comisiune compusă din d.ii Ioan Micu, State Dragomir, Nec. Cananău, Mihai Săvescu, Ion Manolescu, care să lucreze conform planului espus de delegații comitetului studenților din București și alături de el, până la congresul dela Buzău în septembrie.

Esamenle. În școala comercială română din Brașov esamenle de maturitate s'au ținut în săptămâna trecută sub presiul d.ii Ioan Lengeru, asesor consistorial, fiind de față și reprezentanții ministeriilor de culte și de comerț. S'au admis la maturitate 13 ênși, dintre acestia 1 s'a retras, 2 au eșit cu foarte bine, 5 cu bine, 4 suficient, iar unul a fost respins.

Adunări învățătoresci. Învățătorii români gr. or. din protopopiatul Buziașului au ținut la 3 iulie n. o adunare la Buziaș, sub presiul părintelui administrator protopopesc Aurel Dragan. Lucrarea de frunte a adunării a fost raportul făcut de dl Ioan Marcu, care în calitate de comisar școlar, a espus vederile sale privitoare la aranjamentul intern al școlilor, precum și la scăderile didactice, arătând prin exemple practice delăturarea scăderilor înșirate în raport, în conformitate cu principiile pedagogice. Părintele administrator protopresbiterial a adaus și din partea sa unele observațiuni. — **Reuniunea învățătorilor gr. or. români din districtul Sighișorii** va ține adunarea sa generală în comuna Ferihaz la 12/30 și 19/31 iulie, sub presiul d.ii protopop D. Moldovan, notar dl P. Pinte. Învățătorii Petru Nicolescu, Emanuil Florea, Nicolae Muntean și Ioan Sâmpălean vor cere lucrările lor.

C E E N O U ?

Știri personale. Dl dr. Petru Zepeniag a făcut censură de avocat în Budapeșta, ș-a deschis cancelarie la Vêrșeț. — Dl Ioan Manciu, care din Reșița-montană s'a espatriat în America, în curând se va întorče în locul seu natal.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a publicat o broșură «Adunări generale ținute la 7 novembre 1892 și 5 martie 1893». Acesta reuniune s'a constituit înainte de 13 ani; de atunci a înființat o școală elementară de fete și are un capital de 9343 fl. 79 cr. Iată comitetul Reuniunii constituit în ședința ținută la 17/29 martie, 1893. Președintă: Maria Cosma, vicepreședintă: Ioana Bădilă. Membrii: Elisa de Colbasi, Elena Lucuța, Ana Moga, Valeria Popescu, Alesandra Russu, Sofia Simonescu, Elena Stroia, Emilia Tilea, Eugenia Vecerdea,

Octavia Voilean. Bărbați de încredere: Georgiu Barițiu, Parteniu Cosma, Nicanor Frateș, Mateiu Voilean. Oficiali: cassar Dominic Rațiu, secretar Nicolau St. Șuluțiu.

Conferința din Sibiu a partidului național român s'a convocat de nou pe 11/23 iulie. Scrisoarea de autorizare a burgmaisterului dice că străinii nu vor trebui nici decum să participe la deliberațiune, că oratorii vor observă cu strictetă ordinea de ăi, nu vor vorbi în contra statului și a legii și în fine, că procesul penal intentat pentru propagarea memorandumului nu va fi discutat. Doctorul Rațiu a făcut apel în privința acesta, la viceșeful comitatului.

Bustul lui Anton Pann. În crsul lunei iulie comitetul pentru ridicarea unui bust de bronz poetului popular Anton Pann, de sub președința d.ii Gr. Tocilescu, va da serbări populare în București. Serbările vor avé multe atracții. Se face pentru această ocașie și un album cu portretul poetului și scrieri datorite unora din cei mai distinși scriitori români. D. G. Dem. Theodorescu, care s'a ocupat cu viața și scrierile lui Anton Pann, a oferit mai multe broșuri, tratând despre acest poet.

Un nou proces de presă. D.ii dr. Aurel C. Popovici din Graz, Nicolae Roman comptabil în Bistrița și Eugen Brote proprietar în Sibiu sânt citați pe 25 iulie n. la Cluș, la pertractarea procesului de presă, care li s'a intentat pentru tipărirea și respândirea replicii.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Arad și-a ținut adunarea generală la 25 iunie în sala seminarului diecesan, în presița unui public destul de mare. Din raportul comitetului s'a constatat, că școala reuniunii face progrese; are casa proprie în una din stradele de frunte; numarul elevilor în anul trecut a fost 75, dintre care 43 interne și 32 esterne.

Petreceri de vără. Tinerimea română din Monor și giur va arangia la Monor în 11/23 iulie o petrecere de vără în localul de gimnastică în grădina școlei fundatiionale. În fruntea comitetului arangiator stau d.ii Simeon Tanco președinte, Ioan Melian vicepreședinte, Nicolae Tanco secretar, C. Titieni cassar și George Todoran controlor. — *La Mercuria* tinerimea studioasă de acolo și din împrejurime dă astăzi duminică la 4/16 iulie o petrecere de vără cu dans în sala otelului «Trei Arapi». Vinitul se va da pentru înființarea unei biblioteci școlare acolo. — În *Seica-mare*, tot astăzi, din incidentul adunării generale a despărțământului Asociațiunii transilvane, se va arangia și o petrecere de joc.

Teranul Ioan Doțiu a lui Todor, pe care l'am amintit în nr. trecut, a fost condamnat la trei luni de închisore de stat pentru delict de agitare.

Colera, care în anul trecut nu s'a respândit mai jos de Budapeșta, deodată s'a ivit și la Sătmar și la Deș. La Sătmar s'au constatat mai multe casuri, la Deș mai puține. Numai decât s'au luat măsuri spre a împedecă respândirea bôlei.

Necrolog. *Basilii Bochiș*, paroc gr. c. în Aghireș, a încetat din viață la 28 iunie, în etate de 67 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Moștenitorul tronului rusesc, în călătoria sa cea din urmă dela Petersburg la Berlin, a scăpat numai ca prin minune de o primejdie foarte mare. Nu departe de Dünaburg șinele drumului de fer erau

scóse și decã nu mergea înainte o mașină, care totdeauna precede trenul imperial, acesta s'ar fi rostogolit jos. — *Guy de Maupassant*, celebrul scriitor francez, a murit nebun. — *La Monaco* se impuscã ómenii des; in sèptemãna trecutã un bancar austriac, cu numele Kórer, s'a impuscat de desperare, cãci a perdut la ruleta 200,000 de fl.; tot in sèptemãna trecutã s'a întemplat la Monaco și Ventiniglia 6 sinucideri din aceeaș cauzã. — *Guvernul francez* a depus pe biroul Camerei un credit de aprópe unspredece milióne, pentru ca sã se fabrice cât mai multe conserve de carne, in vederea lipsei pentru ierna ce vine. — *La Petersburg* marele congres bisericesc se va intruni in luna ce vine. Vor luã parte la congres și rabinii din imperiu. Se va discutã poziția religiei ovreeșci in stat și se va stabili definitiv numarul bisericelor, pe cari vor putè sã le aibã ovreeii. Aceste biserici inse nu vor avè dreptul sã possedã nici o avere mobiliarã. — *Papa* a distribuit medalia comemorativã a aniversãrii a 16-a pontificatului sen. Medalia are pe o parte efigia lui Leon XIII, iar pe cealaltã mai multe figuri alegorice represintând Progresul, condus de Toleranță și de Religie. — *Asupra catedraelei din Leugroy* in Germania a cãdut fulgerul in timpul serviciului divin. S'a stèrnit o panica și o inghesuielã fórte mare. Numarul morților nu e dupã cum s'a spus 3 ci 6, iar rãniți au fost 22 de persóne. Biserica s'a aprins și a ars cu desevrșire.

Celebrarea cãsătoriei ducelui de York. Din Londra se scrie: Cortegiul nupțial a ducelui de York, ce ducea dela palatul Buckingham la biserica St. James, avea o infãțișare strãlucitã. O mulțime enormã a fãcut ovãștuni personagiilor prințiare și mai cu sëmã tinerei pãrechi. Archiepiscopul din Canterbury a celebrat cãsãtoria. Regina, prinții, prințesele și óspetii prințitari au luat parte la prãndul dat in palatul Buckingham. Dupã mësã, regina, tinerii cãsãtoriți și pãrintele miresei au eșit la balcon. Ei au fost salutați cu entusiasim de mulțime. Di și dna Gladstone au asistat la ceremonia religioasă. Ducele și ducesa de York au plecat la 5 ore la Sandringham, unde vor sta câteva sèptemãni. Tóte edificiile publice și strãdile principale erau strãlucit impedabile. Mulțimea voioșã și animatã ocupã distanța dela cetatea pãnã la palatul Buckingham. Pãrechia regalã a Danemarcei și cea a Belgiei au vizitat dupã amèdi pe regina. La 4 ore, mare serbare la Malbourghouse. 2000 de invitați.

Causa turburãrii studenților la Paris. Senatorul Berenger a propus intr'una din ãilele trecute parlamentului sã facã o lege asupra atitudinei, pe care o au tinerii și in special studentii pe stradã. El formase chiar o ligã in contra «licenții strãdilor», adecã o ligã care sã fac hacul la toți tinerii, care se agatã pe uliți și pe bulevarde de neveste. Intr'un articol dat de el injurã de-a dreptul pe studenți. Aceștia s'au indignat terribil și in special cei 2000 de eñși s'au dus sã manifesteze inaintea casei lui Berenger. Dar, n'au ajuns decãt intr'o stradã din apropiere, cãci poliția fiind incunoscintãtã, a venit in numer mare și i-au imprãșciat cu baionetele spre țermul stâng al Senei. Un grup de studenți, s'au refugiat in cafenèua Harcourt; agenții brigãdilor centrale, chieმაți in ajutor au alungat pe studenți și de pe terasa cafenelei. Un vèndètor de chibrituri, aședat in dorul stabilimentului, vede de-odatã, cã vine lângã el și cade jos mort un amploiat de comarciu, cu numele Nuger, care nu luase de loc parte la manifestatie — din pricinã, cã n'avea pentru ce și nu-l privia de loc. Bietul om fugise de fricã sã nu fie strãpuns de baio-

nete. A doua ãi diminèța se auãise o șcire tristã: tinerul Nuger a fost transportat mort la morgã. Prietenii lui afirmau, cã a fost asasinat de un agent polițienesc, care i-a implãntat baioneta in burtã. Auãind acèsta, toți studentii s'au dus inaintea prefecturii și au inceput sã strige: — Asasini! Asasini! Demisia! Demisia! Vorbele cele dintèiu arau adresate polițiștilor, iar cele din urmã prefectului Loze. Pe urmã manifestanții au spart cu pietre tóte ferestrele. Turburãrile s'au continuat apoi mai multe ãile, luând un caracter revoluționar, care abii s'a putut potoli.

Generalul care nu vrè sã mèrgã la bal. Mercurea trecutã a fost recepțiune la palatul din Sofia. S'a prezentat tóttã lumea oficialã și mulți orãșeni. Generalul Nicolaeff și comandantul artileriei Tantiloff s'au supèrat pentru cã s'au prezentat prințului, inaintea lor, șeful statului major. Amèndoi și-au luat soțiile și au pãrãsit balul, fãrã ca sã se presinte prințului. Acèstã demonstrație s'a observat imediat și prințul Ferdinand a trimes un aghiotant la generalul Nicolaeff acasã sã-l cheme ca sã se esplice. Generalul a respuns cã nu póte sã mèrgã pentru cã s'a desbrãcat deja. Față cu acest refus, generalul a fost arestat 48 ore și scos din activitate. Situația lui Tantiloff nu este încã hotãritã.

Bãrbații și femeile. Actualminte se aflã in Europa 170 milióne 818,561 de bãrbați și 174 milióne 914,119 femei, adecã un escedent de 4.095.558 de femei. Escedentul poporației femeeshci se observã la șasespredece popóre din Europa; femeii mai multe sũnt in Norvegia și in Portugalia, unde sũnt 1091a la 1000 de bãrbați și mai puține femei sũnt in Belgia și in Franța, unde escedentul nu e decãt de 7 femei la 1000 de bãrbați. In șase țeri din Europa, Italia, Bulgaria, Serbia, România, Grecia și Bosnia bãrbații sũnt mai numerosi decãt femeile. In Italia, sũnt 995 de femei față cu 1000 de bãrbați, — iar in Bosnia, țera cea mai sãracã in femei, n'are decãt 895 de femei la 1000 de ómeni.

Poșta redacțiunei.

Maidan. Culegerca de poesii populare se póte publicã in fóia noștrã; dar bucãțile sã fie noue și reproduce intocmai precum le cantã poporul.

Versurile: In ãiori, Se uit, nu se pot publicã.

Calindarul sèptemãnei.

Dum. a 8-a dupã Rosalii, Ev. dela Mateiu c. 14, gl. 7. a inv. 8.

Điva sèpt.	Calindarul vechiu	Cãlind. nou	Sórele
Duminecã	4 Pãr. Andrei Crit.	16 Walter	4 21,7 51
Luni	5 Pãr. Atan. și Anton	17 Alexiu	4 22,7 50
Marți	6 Cuv. Sisonie	18 Rozina	4 22,7 50
Mercuri	7 Cuv. Toma	19 Mariana	4 23,7 49
Joi	8 Mart. Procopie	20 Ilie	4 24,7 48
Vineri	9 Mart. Pancratie	21 Paulina	4 25,7 47
Sãmbãtã	10 SS. 45. M. din Nicop.	22 Maria Magdal.	4 27,7 46

Cu numerul 26 s'a incheiat semestrul ianuarie-iunie. Rugãm pe toți aceia cari țin sã aibã fóia noștrã și in viitor, sã ne respundã costul de abonament, — ori sã ne napoieze nr. acesta, ca sã-i ștergem din-tre abonanții noștri.

UMOR și SATIRĂ.

Pocăința bețivului.

Un bețiv odinioară — dar eu țin că se putea
Chiar și ne-bețiv să fie, ci să tragă la măsă,
Că el alta nu făcea,
Ci câtă numai să bé —

Cum trecea pe lângă-o crâșmă ori pe lângă-o băcănie
Și păharele cu ochiul îi făceau par că să vie,
Vra să intre, însă-și dăce:

«O! Pirdalnică de gură,
«N'o să-ți vic-odată 'n minte
«Să te lași de bătură?!
«Ved și eu c'aici e crâșmă
«Și sânt sticle și butoie
«Ce-ar pute să-ți ude gâtul
«Și picioarele să-ți mōie;
«Dar, la dracul, e rușine!
«Haide, fii și tu bărbat!
«Nu intră, ci treci alături,
«Ca și cum ai fi uitat.
«Di: nu voi și treci 'nainte,
«Și-o să vești că merge bine;
«Inceputu-i anevoie,
«Urma vine dela sine.

Și dăcând astfel în sine-și, se trezi c'a și trecut
Dela crâșmă hăt departe, precum planul și-a făcut.
Și voios de-așă ispravă, când vedu cu bucurie
Că mai are el într'ensul încă-atăta bărbăție,
Dăce:

«Bravo, dragă gură!
«La crâșmă ved și eu —
«Că-s stăpân deplin pe mine,
«Ca să beu ori să nu beu.
«Ce să-ți fac, iubit-o, spune? —
«Nu știu cum să-ți mulțumesc,
«Că trecuși de crâșmă-alături!!
«Iai 'napoi să te cinstesc».

TH. D. SPERANȚA.

Cum au ajuns nemții sub pantof.

În vremurile vechi — spune o legendă — trăia
un cavaler puternic, numit de toți Polifem cel cu capul
de fer. El n'a fost nici odată biruit în luptă și n'a in-
genunchiat nici înaintea sfinților, nici înaintea omenilor.

Pe vremea aceea papa și împăratul Germaniei se
certau reu; iar când s'au împăcat, s'au dat serbări mă-
rețe și lupte eroice la cari au luat parte cei mai vestiți
cavaleri.

Cavalerilor li se poruncise să porțe séu colorile
împăratului séu ale papei; dar Polifem jurase, că el nu
va purtă nici odată semnul sclăviei.

Atunci episcopul îi dăce:

— Pune crucea roșie în vârful coifului teu séu
dăcă nu, arunc asupra ta blăstēmul bisericei creștine.

— Mie nu-mi pasă de anatema vōstră! răspunde
Polifem.

Representantul împăratului dăce:

— Lăgă panglica tivită cu aur, în giurul coifului
teu, altcum te esilăm, și-ți confiscăm tōte averile!

Cavalerul răspunde:

— Nu mi-e frică de nimenea în tōtă împărăția!

Dar iată că vine tinera nevastă și-l rōgă cu stă-
ruință să alēgă, cel puțin pentru hatirul ei, un semn
séu altul; el s'a restit atunci:

— Nici odată!

În acel moment ea a isbucnit într'un hohot de
plâns și i-a dăce:

— Vre să dăcă acolo am ajuns că tu nu me mai
iubești?

Dar Beatrice eră admirabil de frumoasă și cavale-
rul n'o veduse nici odată plângēnd; el eră emoționat
adânc și-i jurase că o iubește ca pe viēta lui și pentru
dēnsa pōte să omōră în luptă 7 cavaleri puternici.

Frumoșa femeie inse nu voiă să asculte de așă
ceva și începū să bombănescă suspinând:

— Vai nenorocita de mine! Dăcă ai o schînteie
de iubire pentru mine, dovedește-mi-o, alegēnd unul din
cele douē semne și pune-l pe coif! Și cu aceste cuvinte
ea alergă în odaia de culcare, închidēnd ușa în urma ei.

Polifem remase înmărmurit, uitându-se la ușa in-
cuiată.

În acel moment trompetele resunau, chemând pe
cavaleri la luptă; el observă jos un mic pantof tivit cu
aur, pe care frumoșa Beatrice îl perduse în fuga ei;
iute l'a luat, l'a atērnat de coif și a alergat afară la
luptă.

Acolo, cavalerii împăratului stăteau de o parte, iar
ai papei de alta și heroldul întrebă:

— Te pui sub scutul sceptrului, adecă al împăra-
tului, séu sub cārja papei?

— Eu stau sub pantof! strigă Polifem și începū
o luptă cum nu s'a mai vedut. El a trântit cu sulita de
pe cai pe 30 de cavaleri și mulți din aceștia au fost
duși aprōpe morti pe la casele lor.

Când s'a sfērșit lupta, fata împăratului a dat in-
tēiul premiu lui Polifem și când i-a pus peste piept
eșarpa tivită cu aur, i-a șoptit la ureche:

— Cavalerule Polifem, în tōtă lumea nu e nici un
om, care să te biruēscă, dar ... stai totuș sub pantof.

*

Ceea ce a spus principesa a audīt-o tōtă, lumea
și a strigat-o în gura mare.

S'a dovedit inse că sub pantof stau mai mulți
eroi, decăt sub sceptru séu sub cārja papei.

Din vremea aceea nemții știu, ca și Românii, că
esistă un regiment de eroi sub pantofi, dar până acum
cei mai vestiți generali strătegiști n'au putut să dove-
dăscă câte bataliōne și câți — bărbați are regimentul
acela.

SORA DURMA.

La telegraf.

Oficiantul — (cetind o telegramă prezentată ofi-
ciului): »Bōlă de vite, arde satul, curtea e în flacări,
vino degrabă! — asta depeșă e o minciună, nu pot ca
s'o espediez boerului Costachel!

Servitōrea. Știu eu cuconașule, dar așă mi-a spus
ēnsuș boerul ca să-i depeșez când se va află la Iași la
cucōna, pentru ca să pōtă scăpă la noi la țēră, — el
știe ce vreau să-i spun!...

Proprietar, redactor răspundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LĂNG & COMP. ORADEA-MARE.

